

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alattTelefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.A kiadóhivatal vezetője:
Réthy László.

A „titkos” választójog.

Makó, ápr. 22.

Lukács Lászlónak, az új miniszterelnöknek a programja részleteiben is kezd kibontakozni. Már is észrevehető annyi, hogy Lukács igyekszik szabadulni a Tisza-féle reakciós csoport befolyása alól. Hogy azonban ez mennyire sikerül neki, csak ezután válik el. Ugy gondoljuk, nem is sokára. És úgy gondoljuk, hogy ez bajosan megy neki.

Legfontosabb programpontja lesz az új kormányának a választójog kérdésében való álláspontja és ennek alapján való eszelekvési iránya.

E tekintetben már tudunk annyit, hogy a kormányprogram az általános, egyenlő s községenkénti választójog elveit — hangoztatja.

Meg kell azonban itt állapítanunk, hogy magának az elvnek a hangoztatása még nem elegendő s bennünket nem elégíthet ki, mert ettől még nagyon messze lehet az elvnek a valóra váltása. Különösen azért hangoztatjuk ezt, mert a környezet, mely Lukácsot új kormányában, mint pártjában is körülveszi, nagyon gyanús nekünk, ha arról van szó, hogy ezeket a radikális elveket ezek akarják megvalósítani.

Hiszen az egész új alakulás — legalább formájában — nem is látszik új alakulásnak.

Félhivatalosan is jelentik, hogy az új kormány Khuenen kívül ugyanaz lesz, mint a régi kormány volt. Csupán Khuen helyett lép be a kabinetbe Teleszky János dr., aki a pénzügyi tárcát vállalja annak folytán, hogy ezt Lukács miniszterelnökséggel cseréli fel.

Aztán a párt is — egytől-egyig — ugyanaz maradt. A Tisza-csoport épp úgy „támogatja” Lukácsot, mint támogatta volt Héder-vary grófot.

Amikor hát még csak az elvek hangoztatásánál tartanak, joggal kérdezzük, hogy hát csakugyan lesz-e új alakulás és új irány, különösen a kormány működésben? Mert az új alakulásban s az új program megvalósításában való reményünkre szinte gunyolódva kiált a látszat: hiszen tulajdonképpen minden marad a régiben!

Amikor ugyanaz a régi gárda igér már most be minden jót, a mely gárda e jóknak eddig esküdt ellensége volt, nagyon alapos aggodalmunkban eszünkbe jut a trójaiak mondása: *Timeo Danaos et dona ferentes*. Amely mondás a mi helyzetünkre célozva azt jelenti magyarul, hogy: „félünk e munkapárti kormánytól és pártjától, még ha ajándékokat hoznak is.

Azt mondják, hogy a választó-

jogi kormány program olyan lesz, amely teljesen kifogja elégteleni Tiszáékat — Kossuth Ferenccéket is és — Justhékat is.

Mi ebben az állításban nem hiszünk. Mert lehetetlen mond. A választójog kérdésében Tiszáékat és Justhékat az ég és föld közötti távolság választja el. Lukácsot se tarthatjuk annyira büvös erejű álamfériúnak, hogy ezt a távolságot oszlatthassa.

De hiszen már az ismertett programmból is hiányzik egy nagyon lényeges pont. Félhivatalos jelentés szerint ugyanis Lukács a választás titkosságát csakis a városokban tervezi. A községekben megakarja hagyni az eddigi választási formát, a kötelező nyílt szavazást.

Nem hihetjük, hogy e ponton is már ne volna eltérés a Lukács programja és a Justhék álláspontja között. Hogy a választójogban a titkosság kérdése pedig mennyire nagyon fontos szerintünk, mi se bizonyítja jobban, mint az általános titkosságnak a kormányprogramból való — kihagyása.

Mi úgy látjuk, hogy ez az ajtó, amelyet megakarnak nagyini a régi rendszer hívei arra, hogy ezen majd könnyű szerrel a régi állapotok közé visszaforduljanak.

Nem akarjuk ezáltal újra fejtegetni, hogy a magyar választásokban a titkosan való szavazás miért és mennyire fontos, elmondottuk már százszor, meg ezerszer is.

Ahol annyi a függő helyzetben levő s lekötözött ember, mint Magyarországon, ott a szavazás nyílt volta mindig egyet jelent a mindenkori hatalom abszolút akaratainak az érvényesülésével. Hogy aztán ily körülmények közt mit érhet a bármilyen általános és bármennyire egyenlő szavazati jog is, könnyű elképzelni.

Rá kell aztán mutatnunk arra, hogy a falvakban sokkal veszedelmesebb a nyílt szavazás, mint a városokban. Ami nyilvánvaló mindjárt, ha tudjuk, hogy városokban mégis öntudatosabb s gondolkodásában önállóbb, radikálisabb és elszántabb még a munkásság is, mint a falvakban, ahol legtöbb helyen még mindig a helyi potentások, a falusi és megyei kiskirályok terrorja alatt nyög — mondhatni — az egész népesség, tehát a választó közönség is. S ezek a potentások különösen választások alkalmával vetik magukat a népre, odaszámítván, hogy míg egyfelől a hatalomtól még várhatnak is valamit a lélektalálatért, másfelől saját osztályuralmuknak a fenntartására is megteszik, ami tőlük telik.

Láttunk már választóközönséget, a melynek egy-egy kiskirálya, mint

a csordát hajtotta községe lakosságát a kormánypárti táborba.

A titkosság nélkül hát nem sokat ér még az általános, egyenlő választójog se. Ha csakugyan radikálisan s különösen, ha csakugyan minden hátsó gondolat nélkül, becsületesen akarják megoldani a választójog kérdését, a szavazatok titkosságát nem szabad kihagyni a megállapításból!

xp.

Lukács kabinetje.

Választójogi terv.

Az új kormány megszületett. A miniszterelnök személyén túl jelentéktelen változással. Zichy János gróf, aki a vidéken tartózkodik, távirattal válaszolt, hogy a felajánlott kultur-tárcát elvállalja. A pénzügyi tárcának Teleszky János pénzügyi államtitkár lett a minisztere és horvát tárcáé Josipovich Géza. Lukács László miniszterelnök, aki egyben a belügyi társának is örököse, tegnap délelőtt már értekezletet is tartott minisztereivel s az értekezleten már részt vett a kabinetnek két új tagja is.

Jövendő szándékairól Lukács László miniszterelnök a bécsi Presse tudósítója előtt ekként nyilatkozott:

— A választási reform megalkotása tekintetében bizonyos megállapodott nézeteim vannak. Én igazán demokratikus választási reformot akarok és azt hiszem, hogy azzal, amit hozni fogok, a legradikálisabb elemek, sőt a szociáldemokraták is meglehetnek majd elégedve. Azt hiszem, megtaláltam azt az utat, amelyen mind a két érdek összeegyeztethető. Egy igen kis körben már ismertem gondolataimat, melyek mindenütt kedvező fogadtatásra találtak. Bele kell menni a kérdés részleteibe és vizsgálni kell arra, mily következményeket vonhat maga után a gyakorlatban a választási reform egyik vagy másik formája. Akkor kétségtelenül lehetséges lesz oly megoldás, amely az egész parlament helyeslésével találkozhat.

A miniszterelnök aztán annak a várakozásának adott kifejezést, hogy a delegációk ezáltal csak rövid ideig maradhatnak együtt és üléseik simán fognak lefolyni.

Ugy halljuk — még pedig az új kormány köréből — hogy Lukács László kibontakozó tervének fővonásai a következők:

egy száz városi kerületben s ez a száz városi kerület két-két képviselőt választana, még pedig az egyiket cenzusos jog alapján, a másikat pedig a kiterjesztett jog szerint, minden cenzus nélkül választanák.

Ez konturjaiban az új választójogi rendszer, a melynek alapján Lukács László a parlamenti békét meg akarja teremteni.

A munkapárt körében azt beszélik, hogy ehhez a tervezethez úgy Tiszáék, mint Andrássyék hozzájárultak.

A Titanic katasztrófája

Ujabb részletek a szerencsétlenségről.

Két részben különödnék el egymástól a „Titanic” katasztrófájáról érkezett legújabb táviratok. Az egyik rész beszámol az elsüllyedt hajó menekülteinek élményeiről, a másik pedig a hivatalos vizsgálat eddigi eredményeiről, a tanuvalomásokról, az újabb áldozatokról és az időközben megtett hajóttonsági intézkedésekről referál. Külön kiemelhetjük belőlük, mint legújabb szenzációt, az áldott állapotban lévő Astor milliárdosné halálát és azt a hírt, mely arról szól, hogy Smith kapitány a Titanic elsüllyedésének legveszesebb perceiben is kötelességét önfeláldozó bátorsággal teljesítette. A hivatalos bizottság újabb jegyzékét tett közé az áldozatok számáról s valószínű, hogy a lista megfelel annak a megrendítő valóságnak, hogy a Titanic katasztrófája alkalmával ezerhátszázharmincöt utas vesztette el életét.

A White Star Line közölte, hogy a Titanic 703 utasát megmenték, 1635 életét veszítette.

A Titanic menekülteit dicsőítik Smith kapitány önfeláldozását és hősiességét. Mielőtt a hullámok lesodorták parancsnoki helyéről, szócsovával ezt kiáltotta a tömeg felé:

— Mutassátok magatokat briteknek!

Több menekült látta, hogy még a vízben is segíteni igyekezett egyes gyöngén uszóknak.

Lady Duff-Gordon, a ki a Titanic hajót az utolsó mentőcsónakok egyikén hagyta el, közli, hogy a midőn csónakját leeresztették, számos hajón maradt utast pánik fogott el. Mindnyájan a csónakba akarták magukat vetni, a miben Smith kapitány revolverrel akadályozta meg őket. Többjüket lelőtte, mielőtt a rend helyre lett volna állítható. A midőn a mentőcsónak éppen el akart indulni, egy ember beleugrott, a kit azonban még

ugrás közben *revolvergolyó ért és holtan bukkott a csónakban lévők közé.*

Ismay, a White Star Line igazgatója a szenátus vizsgálóbizottsága előtt elismerte, hogy a Titanic a jéghegygel való összeütközés előtt 21 csomó sebességgel haladt. Moody kormányossegéd közölte, hogy Wilde első hajótiszt a parancsnokló hidon agyonlőtte magát.

A szenátusban Reinard szenátor heves szavakkal támadta a White Star Line hajóvonal elnökét. Javasolta, hogy a vállalat hivatalnokai ellen büntető eljárást indítsanak, mert a Titanic nem volt ellátva kellő számu mentőcsónakkal.

A Titanic katasztrófájának vizsgálatával foglalkozó szenátusi bizottság kihallgatott két hajótisztot.

Kijelentik, hogy a Titanic fedélzetét a midőn az első csónakot leeresztették, 70 lábnyira a víz színe felett látták és a midőn az utolsó csónak utnak indult, a fedélzet csak néhány lábnyira látszott ki a vízből. A gőzös akkor már rohamosan süllyedt. A csónakokon elegendő voltak és a nők és gyermekek előnyben részesültek mentőcsónakok használatánál. Azon jelentést illetően, hogy a legénységnek feltűnt sok emberét mentették meg, a tiszt kijelentette, hogy a tengerben uszók öthatodrésze fűtő és pincér volt, míg az utasok többnyire nem tudtak uszni és korán elmerültek.

A Titanic egyik életben maradt tisztje a hajó pusztulásáról ezt mondta el:

Este tíz órakor fölváltották Smith kapitányt. Az első és a harmadik tiszt átvették a felügyeletet a parancsnoki hidon. Smith a kártyázó terembe ment, a hol a hajó éjjeli járatát állapította meg, azután lefeküdt. A hajó egyik ablakánál matrózok ültek éjjeli messzélátókkal és megfigyelték a tengert. Tizenegy óra harmincöt perckor egyszerre megjelent egy óriás jéghegy. Ez egyik matróz harsány hangon kiáltotta:

— Jég van előttünk!

A következő másodpercben már hallottuk a recsegést, a melyet a Titanicnek a jéggel való összeütközése okozott. Az első tiszt azonnal megnyomta a villamos billentyűt, a mely a vizálló kéményeket automatikus módon elzárta. Ezt az eljárást alig egy perc alatt végezte el. Smith kapitány már megint a parancsnoki hidon volt és átvette a vezényletet. A hajó fara már 1—2 lábbal visszahajlott. A kapitány a gépterembe rohant s látta, hogy a hajó elül vizet vett be. Smith leküldte az ácsokat, hogy vizsgálják meg a bajt. Az ácsok nem tértek vissza a gépteremből. Éjfél fel fogva a hajó öt perccel süllyedt.

Egy Dániel nevű filadelfiai bankár a következő részleteket mondta el:

— Kabinomban voltam, a mikor lökést éreztem, a mely azonban nem volt nagyon erős. Fölsiettem a fedélzetre és láttam, hogy egy százötven láb magas jéghegy előttünk uszott, de már a következő pillanatban halottam, a mint a hajó oldalai recsegtek és ropogtak. A hajó a hegynek nem középebe, hanem oldalába ment bele, de nem tudtuk, hogy a hajó víz alatt lévő falai és bordái elpusztultak. Senki sem sejtette a veszedelmet s valamennyien éjjeli ruhába siettek fel a fedélzetre, de rémületet senkinél sem lehetett látni. A tiszték körüljártak a hajón és mindenkit arról biztosítottak, hogy a Titanic nem süllyedhet el. Azt mondták, hogy a Titanic éppen olyan kevéssé merülhet el, mint egy vasúti állomás. A jéghegyek eltűntek, mintha csak ködpára lettek volna. Körülbelül egy mérföldre mentünk tovább, mielőtt a hajó megállott. Én azalatt visszamentem kabinomba és lefeküdtem. Fél óra múlva lármá és kiáltás ébresztett fel. Ujra fölrohantam és éppen ekkor kiáltottak a tiszték, hogy mindenki lássa el magát mentőövvel. Még mindig nem akartuk el-

hinni, hogy a hajó el fog süllyedni. Csak az utolsó öt perc alatt értettük meg, hogy el vagyunk veszve. Ugy látszott, mintha a víz színe emelkednék és rohamosan tünt le a hajó egyik emellete a másik után a mélységbe. A Titanic tehát elsüllyedt és sok száz ember tehetetlenül és segítség nélkül maradt a fedélzeten.

Gyilkos próbacsendőr.

Az elhagyott szerető bosszúja.
— **Kilenc késszurás.** — **Az áldozat meghalt.**

Egy nagyváradai próbacsendőr: Bodnár József, a biharmegyei kis marjai csendőrshöz volt beosztva. Nemrégiben megbetegedett s bement a debreczeni kórházba. Tegnap reggel bocsátották el onnan. Vissza akart utazni délelőtt Kismarjára. A vonat indulásáig azonban még jó néhány órája volt. Ezt korcsnában töltötte.

Bodnár József fél 10 óra tájban érkezett ki az állomáshoz. A mint a harmadosztályú váróterembe belépett s szénézett, a tömegben felfedezte régi ideálját, Sándor Borbálát, a kihez nagyon intim viszony fűzte. A csinos arcú 20 éves leány Sándor Ferenc jómódu halápi bérlő gyermeke. A leány mindennap be szokott menni Debreczenbe, mert tejet hord az apja gazdaságából.

Mindenre inkább el lehetett készülvé, csak arra nem, hogy Bodnár Józseffel újra szembekegyeljen, a kívül körülbelül fél évvel ezelőtt szakított s megszüntetett vele minden érintkezést. A félelem fogta el már akkor is, mikor a legény izgatottan előtte termett. Köszönt majd ezt mondta:

— Gyere ki egy szóra. Boriska.

— Hagyjon engem békén, vetette oda a leány s olyan mozdulatot tett, mintha el akarna menni.

Erre Bodnár József előrántotta zsebkését, s kétszer a leány mellébe döfte teljes erővel. A szerencsétlen leány éles sikoltással futott el a merénylő elől a közeli bérkocsi állomáshoz egyenesen egyik bérkocsis karjaiba. A magából kikelt csendőr utána iramodott s a késsel még hét szurást ejtett.

Ekkorra már természetesen nagy tumultus támadt, többen közbeléptek s a dühöngő legényt lefegyverezték. Az előhívott mentők a sérültet beszállították a közközházba, de már ekkor Bodnár József bilincsekbe verve a rendőrmester kezében volt az őrszobában. Innen két csendőr feltűzött szuronnal a laktanyába kísérte a rabot, aki vizsgálati fogságban ül.

A délutáni órákban Sándor Boriska rosszabbul lett. Az orvosok konstatálták, hogy 9 sérülés van rajta és pedig; három a mellén, kettő a hátán és négy a karján. — Délután négy órakor belső vérzés állott be s ekkor már nyilvánvaló lett, hogy menthetetlen. Sándor Boriska fél hat órakor kiszenvedett.

A katasztrófát tudatták a csendőrparancsnoksággal.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“ mindent megír, semmit se hallgat el.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Április 23. Kedd. Római kath. Tivadar hv. Gör. kath. Április 7. György pk — Nap két 5 óra 3 perckor, nyugszik 6 óra 55 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Hőszűrés, elvélve keleten csapadék várható. Sürgönyprognózis: Hűvösebb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 9-2 fok Celsius.

— **Kivételes intézkedés.** Ismeretes, hogy a miniszter a munka szünetéről szóló törvénynek megfelelőleg a múlt évben kelt egyik rendeletével megtiltotta vasárnapi napon a kivételre szánt baromfiak vágását. A miniszternek ezen intézkedése ellen a makói kereskedők, nemkülönben az ország más vidékeiről feliratot intéztek és kérték a minisztert séreimes rendeletük visszavonására. A felíratra vonatkozólag a vármegye alispáni hivatalához ma érkezett le a miniszter válasza, mely szerint a kérelemnek helyt ad.

— **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter ma arról értesítette Csanád-vármegye alispáni hivatalát, hogy Kovács Gyula mérnököt a makói államépítészeti hivatalhoz nevezte ki.

— **Nem lesz árvíz.** A Maros folyó az elmúlt héten állandóan izgalomban tartotta a folyó mentén fekvő községeket. Rohamos áradásával felsőbb folyásában tetemes károkat is okozott. Árvízről tartott Makóváros közönsége is, nem ugyan olyantól, mely magát a várost fenyegette volna, mert ennek ellenében mindenkor megvédte Makóvárosát kitünő védgátja. Attól lehetett inkább félni, hogy a Maros kilép medréből és előnti a hullámterí földeket, mely kimondhatatlan kárára lett volna a város közönségének. Ez ugyan nem történt meg. Ezután sem fog bekövetkezni, mert dacára annak, hogy a Tisza is megáradt, a nagy víz pár nap alatt, mint bennünket Szegedről értesítenek, lefolyik és akkor beáll a Marosnak rohamos esése.

— **Áthelyezett városi irnokok.** A polgármester Hajdu Mihály városi irnokot a rendőrségtől a nagy irodába. Mihálylovics Istvánt pedig a nagy irodából a rendőrségre helyezte át. Mihálylovics István a rendőrségnél a marha levelek kiállítását végzi.

— **Bizottsági ülés.** Az új szabályrendelet tervezetének összeállítására kiküldött bizottság Galambos Ignác dr. polgármester elnöklété alatt ma délután ismét ülést tartott.

— **Birtokváltozások.** id. Szabó János Szoboszlai József és neje Szabó Julianna megvette Kádár Rókusné Keeskeméti Emília 1737 népsorszámu házát 6700 koronáért. Dudás István és neje Báló Julianna megvette Nagy György József egy ténjárását 1000 koronáért. Maczelka Ferenc és neje Borbély Piroška megvette Balázs József és neje Bihari Margit lesi szőlőföldjét 13000 koronáért. Gazdag Antal megvette Lucskai István és neje Burunkai Julianna 3417 népsorszámu házát 2400 koronáért. Varga János megvette Baranyi Ferenc és neje Kozma Anna 1337 népsorszámu házát és az apátfalvi kákai és püspök ugar földjeit 2000 korona vételárban.

— **Nyilvános köszönet.** Nehai Keller Gyuláné elhunytá alkalmából koszoru megváltás címén adakoztak: Takács Orsolya 20, Keller Salamon 5 és Padler Sándor Szeged 3 koronát. Az adományokért hálás köszönetét kifejezi a szent-egylet elnöksége.

— **Eljegyzés.** Mihálylovics István városi irnok jegyet váltott Galamb Vilma menedékházi övönövel.

— **Gazdátlan téli kabát.** A város rendőrkapitányi hivatalánál egy gazdátlan téli kabátot őriznek, melyet az igazolt tulajdonos a hivatalos órák alatt vehet át.

— **Verekedés.** Ferkovics Mihály ma panaszt emelt a rendőrségen, hogy este őt az orosz temető mellett Imri József és felesége minden ok nélkül megtámadták és megverték. A rendőrség Imri József és neje ellen megindította az eljárást.

— **Kiss szerencsése nagy!** A magy. kir. szab. XXIX. osztály-sorsjáték csütörtöki befejező húzásán a 6000.000 koronás főnyereményt a 73395 számu 88-ban eladott sorsjegyei ismét a hírneves Kiss Károly és Társa bank részv. társaság Budapest, Kossuth Lajos-u. 13. szerencsés vevői nyerték, hol immár ötödször nyerték meg a 600.000 koronás főnyereményt, nem hiába: "Kiss szerencsése Nagy!"

Rejtvényeink megfejtése.

A Makói Független Ujság április 16-án közölt rejtvényeink megfejtése: I. A számrejtvény: Az ember tragédiája. II. A számtani kérdés: 28 tétel. 15 borjú. III. A szőrejtvény: Arny. Helyesen fejtették meg: Seffer Ferenc, Zsiga Gyula, Manycz János, Bódó Erzsike, Sonkovics Mihály, Tóth Katica, Furák József, Fodor Jenő, Kusz Juliska, Hévízi Ilonka, Kis Viktorka, Fazekas Rozika, Dózsa Andor, Karácsonyi Dezső, Riskuca Szabin, Pesti Béla, Erdei Antal, Patkós Sándor, Varga József, Murvai István, Wébel József, Popp János, Heesko Lajos, Murvai József, Pallagi Imre, Dauda Rózsika, Zsikai János, Budai Imre, Bálint B. Papp István, Kozma István, Oláh István. A megfejtők között kiarsolt könyvet. Az aradi vértanúk és erejéik című díszművet: Erdei Antal nyerte, ki azt szerkesztőségünkben átveheti.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Emelkednek az árak.

Uglátszik, hogy a gazdaközönség észrevette, hogy a gabonárák a budapesti tőzsdén emelkedőben vannak és az árak elég szilárdan tartják magukat, mert ennek kell tulajdonítani azt, hogy a tegnapi hetipiacunkra szokatlanul nagy mennyiségű búzát hoztak fel, eltérőleg az eddigi hetipiacokra felhozott mennyiségűtől. Az eddigi hetipiacokon ugyanis alig volt olykor 60-70 métermázsza buza, addig a tegnapi hetipiacon volt körülbelül búzából 7-8 waggon. Igaz ugyan, hogy az egész gabonapiacot a buza képviselte, mert kukorica igen kevés volt. Árpa és zab pedig egészen hiányzott.

Hogy a búzában ilyen nagy volt a felhozata, annak csak részbeni okát a jobb utakban keresni. Tulajdonkepeni oka a nagy felhozatalnak a buza árának emelkedésében keresendő.

Ma ugyanis a budapesti gabonátőzsdén elég nagy tételeket kötöttek le a malmok búzában métermázsánként 24 koronájával, sőt a déli órákban még néhány fillért emelkedett a buza ára. A kereslet különben Budapesten már napok óta jóval túlszárnyalta a kínálatot. E körülmény pedig a buza árának

állandó emelkedését vonta maga után.

Tegnap forgalmasabb piacunkon dacára a sok buzának, kereslet volt nagyobb, mert a kereskedők, helybeli malmok és ezenkívül még magánosok is vásárolni akartak. A felhozott készlet nagyobbára a kereskedők kezébe került métermázsánként 22 koronáért.

A mi a buzának árát illeti, mint azt már kifejezésre is juttattuk, hamarosan nem fog alászállani, mert hiszen a terméskilátások nem a legbiztatóbbak, különösen az országnak nem minden részében. Így a Bánátban, hol pedig a legnagyobb szokott lenni a termés és a legacelasabb buza terem, ez évben nem várnak jó termést, mert igen sokat ártott már eddig is a buzának főleg azon a vidéken az abnormális időjárás. Nálunk nem igen van e tekintetben panasz a gazdáknak, de futrinka és a drótféreg okozta károkról nálunk is beszélnek.

Az időjárás jóra fordulása azonban még országsszerte csak előnyére válhatik a vetéseknek.

A tegnapi hetipiacon nemcsak a buza, de a kukorica is igen keresett árucikk volt. Annak a kis mennyiségnek, mely a piacra került, métermázsája 19 koronáért kelt el.

Árpa és zab nem volt. E két cikknek névleges ára métermázsánként szintén 19 korona.

A heti állatvásárról nincs mit írunk, mert semmiféle állatot nem hajtottak fel. Ami egyébként is az állatvásárokat illeti, ezek összesen jobbak nálunk, mint tavasszal.

Rejtvénypályázat.

I.

Számrejtvény.

Közli: Pesti Béla.

1. 20. Sok vidéknek ez a disze.
14. 5. 17. Sok embernek ez a veszte.
10. 12. 2. 11. 13. 18. Ez meg né-mely ház egy része.
15. 7. 6. Magyar ezt mindig szerette.
11. 8. 19. 4. Vízfordásra ezt használják.
9. 20. 3. Ezt pedig sokan utálják.
16. Az abéce egy betűje.
- 1-20. Jó közmondás, illik ide.

II.

Betűtalány.

Közli: Pesti Béla.

— a. e. e. o. j. l. l. s. t. —

Ugy rendezd ezeket a betűket, Hogy kapj egy leány s egy fiu nevet. A leánynévbel két betűt véve, A második névből hármát kitépve, Ujra eléd jön egy leány neve.

III.

Mik ezek?

Közli: Pesti Béla.

Hó	ze khi &&
szabadság	h ni

Megfejtők neveit lapunk 1912. április hó 30-iki számában közöljük s közöttük egy nagyon értékes könyvet sorsolunk ki.

Lapkihordó-fiúk

felvételnak a kiadóhivatalban.

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (45)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

VII.

— Simuljon hozzám! mondta Jean, a mint a lányt sápadni látta, és csukja be a szemét...

Egyidejűleg átkarolta a Simonne derekát és a tuloldali lapos sziklára hozta magával.

A mint lábukat a sziklára tették s a folyosó két fala által védve érezték magukat, megállapodtak.

Simonne még elkábultan, lecsukott szemekkel, társának vállára hajló fejjel, majdnem elájult.

— Most már veszélyen vagyunk, mondta a fiatal ember.

Hogy érzi magát?

A kábultság megszűnt.

Simonne szabadabban lélekezett és arca újra kipirult.

Szemét felnyiták s mosoly ült az ajkaira.

— Semmi az egész... hebegte, már elmúlt.

Észrevette, hogy Jean még mindig átkarolva tartja a derekát, mélyen elpirult és szeliden kibontakozott.

Még csak egy könnyű meredélyen kellett felkapaszkodniok, hogy a Charbon legmagasabb csucsát elérjék.

Ez gyorsan megtörtént.

Egy fenyőerdőbe hatoltak, mely mintegy zöldelő előcsarnoka volt a főcsésnek.

A vezető már ott pihent egy fához támaszkodva.

(Folyt. köv.)

A „Makói Független Ujság”

előfizetési ára vidékre:

- Égész évre . . . 14 Kor.
Félévre . . . 7 Kor.
Negyedévre . . . 3 K. 50 fill.

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már képtelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelentkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben.) o o o

Egy fiu

és

egy leány

felvétetik Iritz Sámuel

özv. cégnél.

Állítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság”-ot meg-találja benne, amire -szüksége van. -

Tisztelettel tudatom

Makóváros és vidéke mélyen tisztelt gyászoló közönségével, hogy a Borsy-féle

temelkezési vállalatot

Borsy Imre utóda feloszlatta és én e teljesen új felszerelést, valamint az

árúkészletet megvettem.

A többek közt rendkívül szép és száraz tölgy- és akácfa palincsokat, kereszt és fejének való anyagot nagy mennyiségben s ezáltal eddig is a legjobban berendezett „Orangyal” disztemelkezési vállalatot tetemesen megnagyobbítottam. Hét díszes és többrendbeli gyász-kocsijaim és megfelelő behuzatok s mindennemű ravatalozások

díjtalanul

áll a gyászoló közönség rendelkezésére. — Pontos és szolid kiszolgálás jutányos áron. Kérve a tisztelt gyászoló feleknek nagyra-becsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Gyurik Lajosné

az „Orangyal” disztemelkezési vállalat tulajdonosa, Kenyérpiac. (Tőkey-ház). Az üzlet átvételéből kikerülő használt boltberendezés jutányos áron eladó.

Jég-és hideg-fejlesztő gépeket

legjobb kivitelben készítenek

Dr. Wágner és Társai

Egyesült Gyárak R.-Társaság Budapest IX., Tinódy-u. 3. sz. Különlegességi készítmény számos év óta: hűtőgépek és teljes hűtőberendezések kisebb és teljes közepes szükségletre mézárások, hentesek, tejgazdaságok, gazdasági üzemek, sörfűzdek, söraktarak, szállodák, kórházak stb. számára, már 3000 K.-tól feljebb. Elsőrendű referenciák! Tes-sék 7. számú árjegyzékünket kérn.

Biztosítom

hogy nem bánja meg ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb-és modern hárfa ütőingaórákat akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műórás és ékszerész üzletét MAKÓN, Főtér. Az Otthon-kávéház mellett.

Kitűnő, mindig friss

komló-élesztő

kapható: Kiss Károlyné, Nyíri Juliannánál II. k. Madarász-u. 6. sz. a.

Névjegyeket, bál meghívókat

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

Gyomorhaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomor-fájást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND

gyógyszer-lárában. Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utáztatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.fimmar flo védjegy rajta van.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej-től az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti!

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajregenerátor!

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

Mindenemü gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszertára a »Szent István«-hoz
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

NŐI FELÖLTŐK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban; színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

Bébi- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. Mértékszerű rendelek elsöragu munkásokkal saját mülhelyünkben a legondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérnemük! Ágynemü, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és füzövéző, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék Keresztelő párnák fejkötők és himzet, piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

Szőrmeárak, boák, muffok a leggyyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások Pártos E. és Tsa Makó. Fötér, (az Otthon kávéház mellett)

Uj gépmülhely megnyitás!

Tisztelettel értesitem a n. é. gazdaközönséget, hogy 1912. évi jan. hó 1-én Makón, az uj kórházzal szemben levő házamban, uj gazdasági gép- és alkatrész raktárt, valamint nagy

gazdasági gépjavitó mülhelyt nyitottam.

Elvállalom mindenemü gazdasági gépnek a legpontosabb kijavitását, um.: bármely fajta arató, cséplő, vetőgépet stb.

Különös figyelmebe ajánlom a t. gazdaközönségnek, az aratógépeknek, már a tél folyamán való kijavitását. — Uj aratógépeket az első idényben személyesen állítok munkába.

Raktáron tartom állandóan Csanádvármegyében a legjobban bevált Johnston-féle amerikai kéveköto és marokrakó aratógépeket. Bächer-féle világhírű tükörcél kormányval ellátott, egy, két és több vasu ekéket. Melichár-féle leghiresebb párossoru „Unicum Drill” és mütrágya-szóróval egyesített vetőgépeket, a legtokéletesebb négyzetbe ültető amerikai kukoricavetőgépeket, fúkaszalókat, szecs kavágókat, kukoricamorzsolókat, vas és lánchoronákat, hengereket, kukoricakapákat stb.

Az aratógépekhez szükséges alkatrészekből, manilla zsinégből, olajból, állandóan nagy raktárt tartok.

Megemliteni kívánom még, hogy a „Csanádmegyei Gazdák Aratógépszövetkezetének” feloszlásával a

JOHNSTON ARATÓGÉPEK

alkatrész raktárát vettem át.

Fötörökvésem mindig oda fog irányulni, hogy mindenkit, ki bizalmával megtisztel, a legjobban kielégítsek, a minek elérésére szakképzettségem elég kezességet nyujt. Igyekezni fogok mindenben, mindenkor a legjutányosabb árakat szabni és a javításokat a legrövidebb időn belül eszközölni. — Becses pártfogásukat tisztelettel kérve

Lipták Béla gazdasági gépszerező és lakatosmester.

MAKÓN, az ujkórházzal szemben.

A makói és környékbeli gazdák többszöri ismételt óhajának tettünk eleget, amidőn Makón, a Kálvária-utcában (az uj kórházzal szemben) gazdasági gépraktárt létesítettünk. Ezen raktár vezetésével

LIPTÁK BÉLA

urat biztuk meg, aki minden erejével azon lesz, hogy a n. é. gazdaközönség eddig élvezett bizalmát továbbra is fentartsa. Emilitett raktárunkban állandóan készletben lesznek:

A birneves „Bächer“-féle egy és többvonó ekék és talajművelő eszközök.

A világhírű „Melichar“-féle „Unicum Drill“ sorvetőgép. Az „Imperator“ mütrágyát is sorbetetőgép. Továbbá a hazai viszonyoknak a legtokéletesebben megfelelő „Johnston“ kévekötoaratógép, fúkaszaló gereblye és elsőrendü manillazsinég.

JOHNSTON

Érdeklödöknek mindenkor helyszínen — vételkötelezettség nélkül — felvilágosítással szolgál:

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc
Budapest, VI. Nagymező-utca 68.
293 Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond.

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérlni, eladni, bérbeadni, bármit is mertte

tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

Rikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalban.

Táncitanítási felhivás! Van szerencsém tisztelettel tudatni a m. t. szülök és gyámszülökkel, hogy több oldalról fölkérésnek engedve, folyó évi május 1-én a nyári

tanctanítási tanfolyamot megkezdem.

A legszigorubb illem betartása mellett fogom a legujabb táncokat, — köztük a már közkedvelt zsenri bostont — alaposan betanítani. — Iratkozni lehet lakásomon Gróf Vay-u. 19. sz.

Tisztelettel **SCHWARTZ MIKSA,** 480 táncitanító.

Kiadó! Magános ur részére megfelelő külön bejáratu

udvari lakás — mely áll két butorozott szobából előtte verandával — kiadó. Hol? — Cim a kiadóhivatalban.

Csomagoló ujság-papír kiló számra jutányosan kapható a **Makói Független Ujság** kiadóhivatalában.

Művész lehet bárki, ha nem egy nehezen kezelhető, hanem egy könnyen elsajáthható hangszert rendel magának

Wagner a „Hangszer Király“-tól, Budapest, József-körut 15. Önoktatási iskola ingyen. Gyorsjavító mülhely! Kérjen nagy fényképes diszidárjegyzéket ingyen.